

Onderwerp Integrale aanpak Gele Loper

ter informatie

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 14 050

Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 360868-2024

Datum 11-12-2024

Uw brief
van

Uw kenmerk

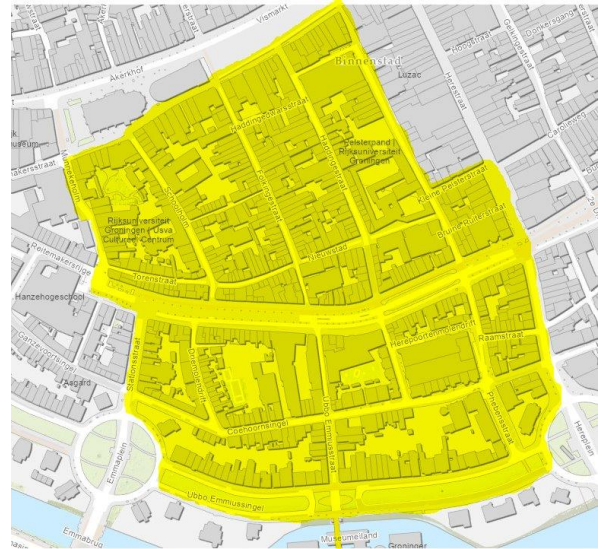
Geachte lezer,

We maken ons zorgen om een van de meest gebruikte toegangspoorten van onze binnenstad. We zien een gebied waarin criminaliteit, intimidatie en geweld, met name in de avond en nacht, de boventoon voeren. We ontvangen brieven van inwoners, ondernemers en zelfs van familieleden die zich ernstige zorgen maken om de veiligheid van hun (klein)kinderen of ouders. Daarbij worden we geconfronteerd met situaties van mishandeling tot openlijk drugs dealen en met incidenten die een grote impact hebben op het veiligheidsgevoel van inwoners, bezoekers, ondernemers en zelfs hun werknemers. De grens van wat acceptabel is, is inmiddels overschreden. Ondanks het feit dat we de afgelopen jaren al veel inzet hebben gepleegd in het gebied, voelen wij de urgentie om de veiligheid en leefbaarheid structureel te verbeteren op de Gele Loper. Liever gisteren dan vandaag. En tegelijkertijd zien we dat de problematiek die ten grondslag ligt aan deze uitingsvormen complex, meervoudig en hardnekkig is. Een eenvoudige, snelle oplossing die het probleem blijvend oplost, is er niet.

Dat maakt dat we niet lichtzinnig om kunnen gaan met de keuzes die voor ons liggen. Deze situatie vraagt om niet-conventionele maatregelen en bestuurlijk lef. Met deze brief nemen wij uw raad mee in de aanpak die we inzetten en uitbreiden. Hierover gaan wij tijdens een werksessie, graag met uw raad in gesprek. Hierbij betrekken we het Actieplan Veilig Uitgaan (356712-2024), de brief over het prostitutiebeleid (356075-2024) en de update aanpak rondom situaties van personen met onbegrepen gedrag (355836-2024).

Actuele situatie

Met de Gele Loper doelen we op het gebied tussen het Hoofdstation en de Vismarkt. Naast de beschreven signalen uit de samenleving, zien we ook in onze cijfers terug dat de situatie op de Gele Loper verslechtert. Drugscriminaliteit neemt toe in dit gebied. Ten opzichte van 2021 en 2022 zijn er duidelijk meer incidenten. Opvallend is dat het afgelopen jaar de drugscriminaliteit in het uitgaansgebied gedaald is, maar in de Gele Loper juist sterk gestegen is. Drugs- en drankoverlast blijven onverminderd hoog sinds 2022. Waar er een lichte daling was in het uitgaansgebied, is er in de Gele Loper juist een lichte stijging te zien. Ook voor het aantal meldingen gerelateerd aan verward en onbegrepen gedrag en

zwerversoverlast geldt dat deze onverminderd hoog zijn sinds 2022. Tenslotte blijkt dat wapenbezit stijgt in dit gebied, terwijl het juist daalt in het uitgaansgebied. Een overzicht van de belangrijkste data is terug te vinden in bijlage 1 van deze brief.

Deze cijfers maken duidelijk dat de druk op het gebied hoog is. In dit kleine stukje stad zien we veel verschillende vormen van gebruik en verschillende – soms tegenstrijdige - belangen. Tegelijkertijd heeft het gebied een enorme potentie en daarom werken we aan een veilig en leefbaar gebied waar het prettig verblijven, wonen, winkelen en ondernemen is.

Afbakening

We werken binnen deze aanpak aan een veilige en leefbare Gele Loper. Dit kan alleen in nauwe samenwerking met ons netwerk. Denk aan inwoners, ondernemers en partijen als de politie, zorg- en welzijnsinstellingen, WIJ en het Meldpunt Overlast en Zorg. We doen dit gezamenlijk vanuit het ruimtelijke-, sociale-, economische- en veiligheidsdomein.

Dat maakt dat veel factoren die van invloed zijn op het gebied, (deels) binnen deze aanpak vallen. Denk aan programma's als Grip op Onbegrip en het actieplan personen met onbegrepen gedrag, Preventie met Gezag, onze aanpak van (drugs)criminaliteit, vastgoed en ondermijning.

En daarbij zijn er tal van factoren die ook van invloed zijn op het gebied, maar niet primair binnen de scope van onze integrale aanpak vallen. Bijvoorbeeld het preventie- en handhavingsplan middelengebruik 2024-2027, het actieplan dakloosheid, verslavingsproblematiek, armoedebeleid, het actieplan mensenhandel en het prostitutiebeleid. In onze recente brief over het prostitutiebeleid (356075-2024) verwijzen wij ook naar de wijzen waarop deze onderwerpen in elkaar grijpen.

Aanpak

Er is een integrale aanpak nodig om deze hardnekkige en complexe problematiek aan te pakken. Een duurzame aanpak waarin we de juiste dingen doen, goed monitoren en bijstellen waar nodig. Zo blijven we scherp op de resultaten van de aanpak en risico's als een waterbedeffect. Tegelijkertijd voelen we de urgentie om nu in actie te komen. Daarom laten we zien wat we al doen, wat we op korte termijn (binnen nu en 6 maanden) gaan doen en wat we op lange termijn aan duurzame maatregelen willen treffen.

Het is daarbij voor ons helder dat preventie het fundament is van veiligheid. We streven ernaar om veiligheidsproblemen te voorkomen, nog voordat ze ontstaan. Ondersteunend aan onderstaande aanpak zetten we de sociale pijler in. Vanuit zorg en veiligheid en het sociale domein wordt al een aantal jaren extra ingezet op het ondersteunen van mensen in kwetsbare omstandigheden omdat wij het belangrijk vinden dat iedereen een menswaardig bestaan kan hebben en zo goed mogelijk mee kan doen in Groningen. Denk bijvoorbeeld aan hulp en zorg aan dak- en thuislozen, mensen met onbegrepen gedrag, (ex-) gedetineerden, slachtoffers en daders van mensenhandel, jeugdigen die het risico lopen op een leven in de criminaliteit en slachtoffers van geweld tegen vrouwen en ongewenste omgangsvormen. We constateren dat we met de bestaande inzet op zorg en veiligheid niet kunnen voorkomen dat er een clustering van problematiek ontstaat in het gebied. Daarom wordt op dit moment op de diverse onderdelen gewerkt aan intensiveringen en aanvullende interventies die bij kunnen dragen aan het verminderen van inwoners in kwetsbare omstandigheden in Groningen en in dit gebied.

We constateren dat er nu ook repressieve maatregelen nodig zijn om de veiligheid van onze inwoners te waarborgen en de rechtsstaat te handhaven. Het bieden van de bovengenoemde zorg bij de doelgroep die wij aantreffen op de Gele Loper, is in veel gevallen een gepasseerd station. Zij accepteren geen zorg en hebben daarom een extra zetje nodig. Dat kan in de vorm van bestuurlijk toezicht, met een intensieve persoonsgerichte aanpak, of met repressieve interventies.

We geven de aanpak langs vier inhoudelijke lijnen vorm. We bevorderen de veiligheid (1) en leefbaarheid (2), verbeteren de openbare ruimte (3) en vernieuwen de stedelijke inrichting van het gebied (4).

	BEVORDEREN VEILIGHEID	VERBETEREN LEEFBAARHEID	VERBETEREN OPENBARE RUIMTE	STEDELIJKE VERNIEUWING
WAT WE AL DOEN	<ul style="list-style-type: none"> • Extra inzet politie • Inzet Persoonsgerichte Aanpak • Pilot Bestuurlijk Toezicht • Straattriage • Verlengde Aandacht 	<ul style="list-style-type: none"> • Inzet straatcoaches • Extra inzet boa's • Periodiek overleg organiseren met vertegenwoordigers uit het gebied • We houden het gebied extra schoon en heel 	<ul style="list-style-type: none"> • Autoluw maken Nieuwstad 	<ul style="list-style-type: none"> • Herontwikkeling parkeergarage Haddingestraat
EXTRA MAATREGELEN OP KORTE TERMIJN	<ul style="list-style-type: none"> • Intensiveren gezamenlijke acties in het gebied • Toepassing tijdelijk cameratoezicht • Analyse van de (sub)doelgroepen • Verkenning mogelijkheid tot aanstelling van een wijkhub • Intensivering bestuurlijk toezicht op relevante branches 	<ul style="list-style-type: none"> • Inzet wijkboa's op de Gele Loper • Tegengaan verloedering, bijvoorbeeld door de inzet van bestuurlijke maatregelen • Communicatiestrategie opstellen per doelgroep 	<ul style="list-style-type: none"> • Waar mogelijk inzetten op extra verlichting 	<ul style="list-style-type: none"> • Plan voor Jeugdsynagoge en directe omgeving
DUURZAME MAATREGELEN			<ul style="list-style-type: none"> • We kijken hoe we de openbare ruimte aantrekkelijker kunnen maken en doorontwikkeling autoluwe Nieuwstad 	<ul style="list-style-type: none"> • Herontwikkeling gebied • Herontwikkeling Haddingestraat • Strategisch aankopen vastgoed • Stimuleringsmaatregelen

1. Bevorderen van de veiligheid

Op korte termijn intensiveren we gezamenlijke handhavingsacties in het gebied van politie en boa's. Ook stellen we een tijdelijke wijkhub in. Vanuit deze plek gaan professionals, zoals straatcoaches, boa's en politie, samen het gebied in om met bewoners en gebruikers in gesprek te gaan en te voelen en ervaren wat er speelt. De nabijheid en zichtbaarheid van professionals is belangrijk. We kunnen daardoor slagvaardig handelen.

De groep drugsdealers hebben we inmiddels in kaart gebracht. We hebben bij dealen en overlastgevend gedrag ingezet op het opleggen van bestuurlijke maatregelen (verblijfsontzeggingen, gebiedsverboden en last onder dwangsom) en zichtbaar toezicht vanuit gemeentelijke handhaving tijdens de openingstijden van de kinderopvang in de Nieuwstad. We zien dat de groep die drugs afneemt divers is. Van studenten tot toeristen en van inwoners tot mensen met verslavingsproblematiek. We maken een nadere analyse van de subgroepen die zich ophouden op de Gele Loper. Zo komen we tot passende, persoonsgerichte, interventies.

De omvangrijke doelgroep met complexe en meervoudige problematiek maakt dat we maatwerk moeten leveren. We optimaliseren onze netwerksamenwerking rondom personen met onbegrepen gedrag en passen interventies als straattriage en verlengde aandacht toe. Daarnaast zijn we halverwege 2024 gestart met een pilot Bestuurlijk Toezicht, in samenwerking met het Leger des Heils. In deze pilot onderzoeken we of we zogenoemde zorgmijders toch kunnen bewegen richting noodzakelijke zorg door instrumenten uit het bestuursrecht in te zetten. Deze pilot verlengen wij met een jaar.

Cameratoezicht

Bij deze brief vindt u een raadsvoorstel waarin we voorstellen tijdelijk cameratoezicht toe te passen op de Gele Loper, identiek aan de situatie van het cameratoezicht dat hier in het verleden is toegepast. Cameratoezicht kan het gevoel van veiligheid beïnvloeden en kan een goed instrument zijn om vroegtijdig incidenten of escalaties te signaleren en onze gemeentelijke handhavers en de politie effectiever in te zetten. Deze integrale aanpak bevat maatregelen die tijd vragen, zoals bijvoorbeeld de herontwikkeling van het gebied. Hierdoor is het effect pas later zichtbaar. Daarom is het noodzakelijk om tijdelijk cameratoezicht toe te passen totdat de benodigde maatregelen in het fysieke domein, zoals de herontwikkeling afgerond zijn. Uiteraard zullen we tussentijds evalueren op het effect van de inzet van cameratoezicht.

1. Verbeteren leefbaarheid

Naast extra inzet van boa's, koppelen we ook een tweetal wijkboa's aan de Gele Loper. Deze wijkboa's adopteren het gebied en zijn hier tot 22.00 uur 's avonds aanwezig en inzetbaar. Hiermee zijn ze ook een direct aanspreekpunt voor bewoners en ondernemers in het gebied.

2. Verbeteren openbare ruimte

Ons idee is om de methodiek [Veilig Beheer en Ontwerp](#) toe te passen op de openbare ruimte in het gebied. Deze methode richt zich op het veiliger maken van gebouwen, woningen en de buitenruimte door zowel in het ontwerp als het beheer van de gebouwde omgeving expliciet rekening te houden met veiligheid. Ook kijken we of we de jeugdsynagoge in de Folkingedwardsstraat en de tussenstraten en stegen een impuls kunnen geven. We maken waar dat kan een netwerk van verbonden stegen en gangen als onderdeel van een informeel voetgangersnetwerk dat de grote binnenstadsstraten verbindt. Ook kijken we of we door middel van extra verlichting het veiligheidsgevoel in het gebied kunnen vergroten.

3. Stedelijke vernieuwing

Naast de inrichting van de straat met groen en verlichting draagt de begane grond van gebouwen, de zogenaamde plint, ook bij aan veiligheid. Ogen op straat van bewoners, licht van een etalage en mensen zichtbaar in een ruimte geven een gevoel van veiligheid. Het gebied is gebaat bij een meer gemixt programma van bewoning en winkels. Gerichte aankopen en/of stimuleringsmaatregelen behoren tot de instrumenten om meer sturing te krijgen. We onderzoeken de mogelijkheden om te komen tot een herontwikkeling van het gebied waarbij we wederom kijken of we de methode [Veilig Beheer en Ontwerp](#) toe kunnen passen. Dit vergt een investeringsvoorstel waarmee we terugkomen bij uw raad.

In de Nieuwstad zien we dat de bezettingsgraad fluctueert. Dit biedt de mogelijkheid om de prostitutie te concentreren in een kleiner deel van de Nieuwstad. Het ligt voor de hand om de leegstand om te buigen naar bijvoorbeeld een mix van permanente bewoning en winkels. Door middel van een subsidieregeling kunnen panden met op dit moment peeskamers, getransformeerd worden tot woningen. We streven daarbij niet naar het volledig beëindigen van raamprostitutie.

Vervolg

De situatie op de Gele Loper blijft in ontwikkeling en is een dynamisch vraagstuk waarbij sociaal-maatschappelijke en ruimtelijke aspecten nauw met elkaar verweven zijn. Hoewel we vastbesloten zijn om de veiligheid en leefbaarheid in het gebied te normaliseren, moeten we ook realistisch zijn over de hardnekkigheid van de problematiek. We geloven dat duurzame oplossingen uiteindelijk ook om fysieke ingrepen en een stevige gebiedsontwikkeling vragen.

We voeren de genoemde maatregelen voor de korte termijn grotendeels uit binnen de bestaande begroting. In Q2 van volgend jaar komen we terug bij uw raad met de stand van zaken en een bijbehorend financieel dekkingsvoorstel van de in deze brief beschreven maatregelen. Financiële consequenties betrekken we bij het begrotingsproces. Daarnaast ontvangt uw raad een separaat voorstel voor een plankostenkrediet met het oog op de toekomstige herontwikkeling. De daadwerkelijke realisering van de aanpak is afhankelijk van de toekomstige financiële ruimte.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Mirjam van 't Veld

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

BIJLAGE 1: Actueel cijfermatig beeld van de Gele Loper

In de onderstaande grafieken zijn de cijfers met betrekking tot de Gele Loper (lichtblauw) uitgezet tegen het uitgaansgebied (donkerblauw). Deze cijfers zijn gebaseerd op onze eigen data. Dit zijn gecombineerde cijfers vanuit de politie (BVH), de BOA's (BRS) en het Meldpunt Overlast en Zorg. De cijfers komen daarom niet volledig overeen met politieregistraties.

